

รายวิชาพื้นฐานศิลปะ

ศิลปะพื้นฐาน 3 ศ 32101

(สาระทัศนศิลป์)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

6. แสงเงากับงานทัศนศิลป์

แสงเงา(LIGHT & SHADE) หมายถึง แสงจากธรรมชาติ หรือแสงไฟที่ส่องมากระทบวัตถุให้เกิดส่วนสว่างบริเวณที่แสงกระทบ และเกิดเงาบริเวณตรงกันข้ามกับแสง รวมทั้งเกิดเงาตกทอดของวัตถุนั้นลงในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับแสงอีกด้วย ดังนั้นแสงเงาจึงมีความสัมพันธ์กัน ช่วยส่งเสริมสร้างงานให้มีคุณค่าในการสร้างมิติ ตื้น ลึก มีระยะใกล้ไกล และมีคุณค่าทางความงามเหมือนจริง

แสงเงากับการนำมาใช้ในงานทัศนศิลป์

การนำคุณค่าของแสงเงามาใช้ในงานทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่

1. การนำแสงเงามาใช้เพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกของผลงาน
2. การนำแสงเงามาใช้เพื่อแสดงมิติของผลงาน

1. การนำแสงเงามาใช้เพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกของ ผลงาน

เป็นการนำแสงเงามาใช้เพื่อกระตุ้นให้ผู้สัมผัสรับรู้ผลงาน
ทัศนศิลป์เกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตาม

ยกตัวอย่างเช่น

- จิตรกรใช้แสงเงาในงานวาดเส้นจิตรกรรม ทำให้เกิดบรรยากาศของ
กาลเวลา รู้สึกว่าเป็นเวลาเช้า กลางวันหรือเย็น โดยใช้แสงเงามืดให้ดูมืดครึ้ม ลึกลับ
น่ากลัว แสงสว่างนุ่มนวลให้ความรู้สึกอ่อนไหว แสงหม่นให้ความรู้สึกสงบเงียบ
แสงส่องจากด้านบนหรือด้านล่างในการเขียนภาพเทวรูป คน ผี จะให้ความรู้สึกน่า
กลัวเพิ่มขึ้น งานประติมากรรม สถาปัตยกรรมจะได้อารมณ์ ความรู้สึกชวนขนหัวลุก
เสมือนอาคารหลังนี้มีวิญญาณล่องลอยอยู่ การจัดแสงในงานสถาปัตยกรรมให้ส่อง
เป็นจุดตามความงามและประโยชน์ใช้สอย จะให้ความรู้สึกทางบรรยากาศได้ดีกว่า
เปิดสว่างจ้าไปหมด เป็นต้น

ปีศาจมัมมี่

-ภาพประกอบนิยายประเภท
สยองขวัญ

-ใช้วิธีกำหนดแสงเข้าทางด้านล่าง
ทำให้เกิดเงาในภาพชวนให้น่ากลัว

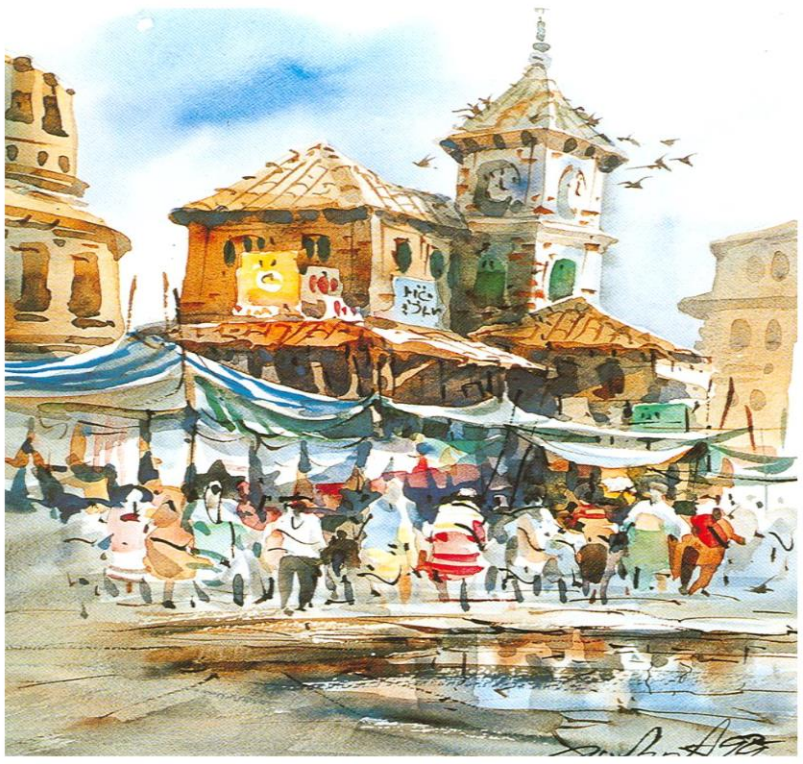
2. การนำเสนอเงามาใช้เพื่อแสดงมิติของผลงาน

เป็นการนำเสนอเงามาใช้แก้ปัญหาในงานทัศนศิลป์เพื่อให้เกิดความงามทางด้านมิติด้วยการเห็น หรือรู้ลึกกว่าภาพมีระยะใกล้ ไกล ตื้น ลึก หนา บาง กลม นูน เหลี่ยม เว้า

สาวใช้รินน้ำนม

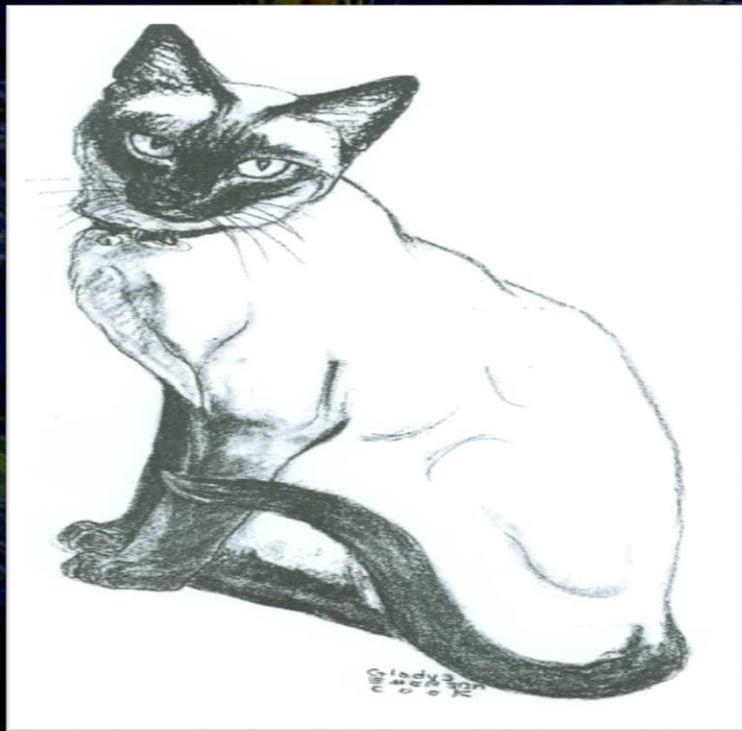
- ผลงานของ เฟอ์เมร์
- เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ
- ใช้วิธีกำหนดแสงสว่างเข้าทางหน้าต่างให้ทำมุมกับสิ่งที่จะเขียนประมาณตึกเป็นเหลี่ยม 45 องศา เพื่อให้เกิดแสงเงาสวยงามและภาพมีมิติที่ลึก

ตึกรามบ้านช่อง

- ผลงานของ สุชาติ วงษ์ทอง
- เทคนิคสีน้ำเงิน
- ใช้วิธีเน้นแสงเงาอ่อนเข้มให้รูปทรง

แมวสยาม

- ผลงานของ แกลดิส เอเมอส์สัน
- เทคนิควาดเส้น
- แสดงการเน้นน้ำหนักแสงเงาอ่อน
และเข้มตัดกัน ทำให้ภาพส่วนหัว ขา
และหาง รู้สึกมีมิติลึกตื้น

- สายัณห์กับรุ่งอรุณ หลุมฝังศพของลอเรนโซ เดอ เมดิชี
- ประติมากรรมที่ติดตั้งทำด้วยหินอ่อน
  - ผลงานของไมเคิล แอนเจโล
  - ใช้วิธีการออกแบบและติดตั้งให้เกิดความงามของแสงเงา ซึ่งส่งเสริมให้มีมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น